

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle Inledning

Samhällsfrågor – vårt gemensamma ansvar

IF Metall arbetar för medlemmarnas intressen i arbets- och samhällslivet. Det sker inom ett brett område där viktiga samhällsfrågor som social trygghet, rättvisa, industriell utveckling och demokrati ingår. Även om vi delar behov och intressen med många andra grupper tillför våra perspektiv viktig kunskap för vår gemensamma utveckling av samhället.

IF Metall är en rörelse för internationell solidaritet, öppenhet och samarbete. Vi motsätter oss förtryck av fackliga och mänskliga rättigheter. Vi tar kamp mot rasism och främlingsfientlighet. IF Metall är en kraft för fred, rättvisa och hållbar utveckling. Svensk delaktighet i internationella beslut är nödvändigt också därför att våra industrijobb är så beroende av frihandel och öppenhet. IF Metall verkar för handel som är både fri och rättvis. Den gränsöverskridande handelns vinster får aldrig ske till priset av urholkad demokrati eller urholkade fackliga fri- och rättigheter.

IF Metalls engagemang bygger på alla människors lika värde. Vi är en solidarisk facklig organisation. Vi välkomnar att människor på flykt erbjuds en fristad i Sverige. Solidaritet innebär åtagande. Sverige ska vara ett land som ger alla människor delaktighet i samhälls- och arbetslivet. Integrationens förverkligande ställer krav på samhället. Det ställer krav på oss som facklig part. Det är vi som med kollektivavtal bär upp villkoren i arbetslivet. Arbetskraftsinvandring är en tillgång för Sverige. Möjligheten att ta in saknad kompetens från andra länder lyfter näringslivet och vårt samhälle. Men det ställer också krav på ett arbetsliv som sätter stopp för exploatering av människor och villkorsdumpning.

Vår gemensamma välfärd förverkligar människors jämlika rätt till skola, vård och omsorg. Kvalitet, effektivitet och rättvis fördelning ska vägleda offentligt finansierad välfärd, oavsett vem som är utförare. Privatiseringar av ren vinsthunger dränerar den offentliga ekonomin, förstärker ojämlikhet och begränsar människors frihet. Kollektivavtalsliknande villkor ska gälla vid offentlig upphandling men det är fack och arbetsgivare som, med kollektivavtalen, gemensamt bär ansvar för den svenska modellen. Det är vårt ansvar – inte kommunens, landstinget eller statens.

Hela Sverige ska leva. På så sätt byggs hela Sveriges industri, ekonomi och välfärd starkare. Förutsättningarna i olika delar av landet är olika. Samhället ska därför i handling engagera sig i att skapa utveckling i hela landet. Om möjligheterna att bo, leva och att driva företag försämras i en stor del av Sverige, då blir hela landet fattigare. Välfärds- och jobbpolitik är att skapa ett sammanhållet Sverige som satsar på att utveckla skolan, vården och omsorgen, och investerar i byggandet av bostäder och infrastruktur.

Industrin och jobben

Sverige har länge varit ett framstående industriland. Raden av framgångsrika företag är imponerande för ett så förhållandevis litet land. Under de senaste decennierna har dock förståelsen för industrins viktiga roll för Sveriges välfärd, välstånd och jobben, sviktat. Även ledande politiker har förvillats att se industrin som ett passerat stadium i vårt lands ekonomiska utveckling. Detta synsätt har skadat svensk industri och det har fått dåliga konsekvenser för Sveriges utveckling. Med en S-ledd regering ser vi nu en helt annan utveckling, och det går vår väg.

IF Metalls arbete, tillsammans med andra, har medverkat till denna politiska omsvängning. Regeringens insatser sker i dag utifrån en strategi för nyindustrialisering. Strategin, som går under namnet Smart Industri, omfattar åtgärder för att stötta utvecklingen inom digitalisering, nya material och klimatomställning. Områden som också präglar framtiden för såväl våra medlemmar som industrin globalt. Sverige kan, med rätt insatser, ta en ledande roll i denna industriella förnyelse.

IF Metalls medlemmar är avgörande för denna förnyelse eftersom industrin kommer att behöva kvalificerade industriarbetare även i framtiden. Förbundets kongress 2017 arbetar därför under temat "Framtidens industriarbete". IF Metall är en medspelare i utvecklingen.

Social trygghet – mot fattigdom och utslagning, för arbete och rättvisa

Socialförsäkringarna är en omistlig del av förverkligandet av människors trygghet i ett jämlikt Sverige. Trygghetssystemen ska vara solidariskt och gemensamt finansierade. De ska medverka till rättvis och jämlik riskutjämning mellan olika grupper. Vår sociala trygghet ska möta människors behov under livets olika skeden, stimulera till arbete och förverkliga jämställdhet mellan kvinnor och män.

Tryggheten ska garantera människor rimlig levnadsnivå och medverka till stöd i omställning från ohälsa eller arbetslöshet. Sjukdom ska aldrig tvinga människor in i ett liv av fattigdom. Tilliten mellan människor stärks av en välfärd som omfattar alla och där alla bidrar till den gemensamma finansieringen.

Behoven av att utveckla den sociala tryggheten är stora. Resurserna räcker inte till allt. Politiken ska ha förmåga att prioritera mellan olika välfärdsbehov. Vi som facklig organisation behöver ha förmåga att lyfta fram det som är mest angeläget för våra medlemmars sociala trygghet.

För oss i IF Metall hör till prioriteringarna en upprustning av sjukförsäkringen. Borttagandet av den bortre parentesen behöver förstärkas med ytterligare åtgärder för att ge människor bättre möjligheter att komma tillbaka till arbete. Strama tidsgränser behöver övergå till att bli stödjande hållpunkter anpassade för varje människas behov. Upprustning av sjukförsäkringen hänger samman med förstärkningar av rehabiliteringsinsatserna.

Regelverk och regeltillämpning ska ses över för att möta människors behov, inte systemens. Människor får aldrig falla mellan stolarna eller fara illa av regelkrångel. Sjukförsäkringen ska vara generell och solidarisk finansierad. En ersättningsnivå som ger 80 procent behöver därför följas upp med en höjning av taket. I närtid kan därför ett borttagande av karensdagen inte anses prioriterat.

Landets pensionssystem behöver reformer. IF Metall menar att reformeringen ska utgå från ett hållbart pensionssystem som fungerar över generationer. Unga ska känna tillit att pensionssystemet bär deras framtida ekonomiska trygghet. Därför ska pensionerna vara anpassade till tillväxt- och löneutveckling samt följa landets ekonomiska utveckling. IF Metall kan aldrig acceptera en reformering av pensionssystemet som innebär att staten blandar sig i parternas arbete med att utveckla avtalspensionerna.

Ett rättvisare pensionssystem innebär avveckling av PPM. Rättvisa skapas snarare genom uppräknings av garantipensioner och bostadstillägg. Branschanpassade deltidspensionslösningar ger omställningsförmåga på arbetsplatserna.

Ett hållbart pensionssystem ska fortsatt bygga på livsinkomstprincipen. Ju längre deltagande i arbetslivet och ju högre arbetsinkomster, desto högre blir pensionerna. Det lägger grund för trygghet och ett hållbart pensionssystem. Det knyter pensionerna till arbetslinjen och nödvändiga samhällsinsatser för aktiv politik för tillväxt, produktivitet och full sysselsättning.

För IF Metall är det helt avgörande att även ett reformerat pensionssystem fortsatt medger flexibel pensionsålder. Livsinkomstprincipen är en sund ordning för pensionssystemet, men innebär också en spegling av människors arbetsliv. Orättvisor i arbetslivet bärs vidare. Därför ska arbetslivets villkor utformas så att människor kan vara kvar i arbetslivet längre.

Världens bästa utvecklings- och omställningssystem

Industriarbetet verkar i skiftande konjunkturer, teknikskiften och strukturomvandling. Det gör insatser för utveckling och omställning till särskilt angelägna frågor för oss i IF

Metall. Förbundet arbetar därför sedan lång tid med omställning. Det handlar om möjligheter till kontinuerlig kompetensutveckling, välfungerande matchning på arbetsmarknaden och ekonomisk trygghet i omställning.

Bättre system för omställning och utveckling är till nytta både för industrin och samhället. Ökad produktivitet och konkurrenskraft tryggar jobb och arbetslöshetsriskerna minskar. Sverige ska därför ha världens bästa kompetensutvecklings- och omställnings-system vars olika delar förstärker varandra.

Vårt skolsystem ska ge alla unga en gemensam kunskapsgrund att stå på. Sverige behöver yrkesutbildning och högre utbildning som på ett bra sätt kopplar ihop teori och praktik. Framtidens industriarbete är teoretiska praktiker och praktiska teoretiker. Vårt partsgemensamma arbete med Teknik- respektive Motorbranschcollege skapar kvalitet och bygger broar mellan skola och arbetsliv.

Människors tillgång till livslångt lärande behöver bli bättre. Under hela arbetslivet behövs påfyllning av kompetens. Det ger medlemmar utveckling i yrket, trygghet i anställning och öppnar upp nya livschanser. Förverkligandet av livslångt lärande fordrar insatser som når fram till arbetsplatserna. Det handlar om vårt och arbetsgivarnas engagemang för vägledning och validering av yrkesrelevanta kunskaper. Det handlar om kontinuerligt och systematiskt lärande i arbetet.

Den faktiska anställningstryggheten handlar i grund och botten om att få göra verklighet av utvecklingen i arbetet och känna tillit till att omställningen fungerar. Ett tungt ansvar vilar på arbetsgivarna. IF Metall kan aldrig acceptera att arbetsgivare underlåter att utveckla våra medlemmar för att sedan säga upp dem, placera dem hos Arbetsförmedlingen och ersätta dem med nyutbildade.

Tilliten till omställningen bygger på att samhället förmår att erbjuda människor en aktiv arbetsmarknadspolitik. Därför behövs det en arbetslöshetsförsäkring som ger ekonomisk trygghet i omställning från ett arbete till ett nytt. I en avvägning mellan många reformbehov är för oss, i IF Metall, förverkligandet av 80 procent i ersättningsnivå för 80 procent av ersättningstagarna prioriterat.

Omställning är en facklig fråga. Vi som facklig organisation har också ett ansvar för att finna lösningar som ger våra medlemmar utveckling i jobbet, jobbtrygghet och rätt till fungerande omställning. IF Metall ska därför medverka till ett helhetsgrepp där vi är öppna för att ta de tidigare inledande samtalen med motparterna vidare till förhandlingar. IF Metalls ambition är att trygga medlemmarnas utveckling och anställningsbarhet. Vårt engagemang för ett helhetsgrepp innebär att vi ska ha en öppenhet för förändringar av både avtal och lag. IF Metalls arbete ska ske med bred delaktighet i vår egen organisation och med andra fackförbund.